

Twee beslissende maanden

Op 24 juli '40 publiceerde het Driemanschap van de Nederlandse Unie zijn oproep; twee maanden later, op 23 september, ging voor Mussert de wens in vervulling die hij sinds de 14de mei gekoesterd had: hij werd door Hitler ontvangen. Enerzijds bevestigde die ontvangst dat de leider der NSB niet alleen feitelijk maar ook formeel Hitlers gezag aanvaardde, anderzijds hield zij in dat het Duitse bezettingsbestuur uit de politieke mogelijkheden welke zich in de zomer van '40 in bezet Nederland leken te bieden, althans in eerste instantie die ene: de NSB, gekozen had – *niet* Nationaal Front, *niet* de Nederlandse Unie, *niet* de drie bewegingen samen.

Dat was een beslissing van principiële betekenis.

Van even principiële maar van nog veel algemener betekenis was de ontwikkeling welke zich juist in die maanden in de oorlog aftekende. Toen Mussert door Hitler ontvangen werd, stond het vast dat de *Luftwaffe* de *Royal Air Force* niet had kunnen bedwingen; daar vloeide uit voort dat de Duitse plannen tot de invasie van Engeland niet konden doorgaan.

De mythe van de Duitse onoverwinnelijkheid was gebroken.

De Nederlandse Unie steekt van wal

Op 26 juli, twee dagen na de oprichting van de Unie, voerde Seyss-Inquart in Den Haag het woord¹ (het feit vermeldden wij al). Hij sprak als triomfator; hij struikelde haast over de superlatieven: '*als der genialste Feldherr aller Zeiten*' '*schlug*', riep hij uit, '*unser Führer die gewaltigste Schlacht und errang den grossartigsten Sieg.*' Hoe nu verder met Nederland? '*Die politische Willensbildung in diesem Lande ist*', zei Seyss-Inquart, '*Sache der Niederländer. Wir behalten uns nur unsere Stellungnahme vor.*' '*Ich beobachte*', betoogde hij,

'mancherlei Versuche der Sammlung, Konzentration genannt. Ich begleite alle diese Versuche mit wohlwollenden Interesse und werde ihnen keine Schwierigkeiten bereiten, es sei denn dass es sich einfach um den Versuch handelt, jenen Geist in irgendeiner Form

¹ Tekst in A. Seyss-Inquart: *Vier Jahre in den Niederlanden*, p. 13-33.